

מתוך ממצאי מחקר הרחב – תמונת מצב עדכנית של בוגרות ארבע השנים האחרונות:

אחוז המועסקות בהוראה עומד על 88% מכלל הבוגרות. רק 12% מכלל הבוגרות אינן משובצות בהוראה בארץ.

יש לציין כי ידוע לנו על בוגרות לא מעטות המשובצות בהוראה בחו"ל, רובן במסגרת השליחות. בשל אילוצים טכניים, בוגרות אלה לא נבחרו למדגם. ייתכן אפוא שאחוז הבוגרות המשובצות למעשה בהוראה הינו גבוה מ-88%.

55% מהבוגרות העוסקות בהוראה בישראל, עובדות בבתי-הספר של חב"ד. השאר עובדות בבתי ספר אחרים, 9.1% בבתי-ספר ממלכתיים ומספר קטן של עובדות במסגרות אחרות בלתי פורמאליות.

34% מהבוגרות המורות הן מחנכות. יש לציין כי בשנת הלימודים האחרונה שלהן, הבוגרות עמוסות למדי. בשנה זו הן משלבות לימודים ועבודה. בשל העומס הרב, רבות מהן מעדיפות הוראה מקצועית על פני חינוך, תפקיד שהוא תובעני פחות, וכך לצלוח את השנה הראשונה לעבודתן שהיא גם השנה האחרונה ללימודיהן.

ומה באשר לתכניות לעתיד? 83% מהנשאלות רואות את עצמן כמורות גם בעתיד. רק 8% השיבו בשלילה.

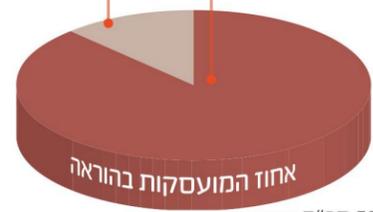
תוצאה זו מחזקת את מידת שביעות הרצון הגבוהה שהפגינו הבוגרות מעיסוקן בהוראה.

מתוך ממצאי מחקר האורך – מבט מלווה של בוגרות תש"ע לאורך ארבע שנות עבודתן בהוראה (תש"ע – תשע"ג):

בקרב 78% מתלמידות שנה ד, נמצאה הלימה בין תחומי הלימוד וההכשרה למקצועות ההוראה. אפשר להסביר את אחוז ההלימה הגבוה בכך שזוהי הדרישה של אגף התמחות וכניסה להוראה במשרד-החינוך. ואכן, לאורך השנים ניכרת מגמת ירידה קלה בהלימה.

ניתן לשער שכאשר הנהלת בית-הספר מרוצה מהמורה, היא מפנה אותה לתחומים נוספים.

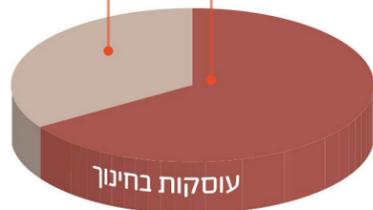
88% מועסקות
12% אינן מועסקות

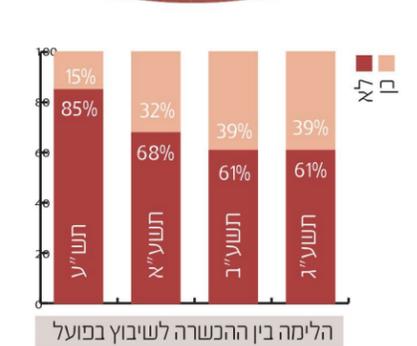
55.2% חב"ד
35.3% ממ"ד
9.1% ממלכתי
0.4% בלתי פורמאלי

66% מורה מקצועית
34% מחנכת

83% כן
10% לא
8% מתלבטות

מספרים מספרים

גב' אסתר הבר

שלב הכניסה להוראה: לימוד המביא לידי מעשה

רבקה? – תמונת מצב שונה ומעודדת. 88% מהבוגרות נכנסות להוראה, ולאחר ארבע שנים, עדיין 84% מכלל הבוגרות דבקות במלאכת ההוראה. נראה שעבור בת בית-רבקה, המכללה אינה תחנה בדרך, אלא מקום לרכישת מקצוע ומילוי ייעוד.

בסוף שנה"ל החולפת, שנת תשע"ג, נערך סקר בוגרות. מטרתו העיקרית של הסקר הייתה לבדוק את מידת ההשמה להוראה בפועל של בוגרות מכללת בית-רבקה. בסקר השתתפו 485 בוגרות, המהוות 77% מכלל בוגרות המכללה בארבע השנים האחרונות. הסקר נערך באמצעות ריאיונות טלפוניים (וכאן המקום להודות למזכירה שלומית נפרסטק, שהקדישה לכך ימים ולילות). ראוי לציין שהסקר אינו מתייחס למסלולי לימוד ולהתמחויות. ייתכן שפילוח כזה של הנתונים, לו נערך, היה מעלה ממצאים מעניינים נוספים; ואולי עוד נקרא עליו בעתיד באחד מעיתוני פנימה...

הסקר התמקד בשלושה היבטים:

- **מבט רחב** – ניתוח עדכני, נכון לשנת תשע"ג, של נתוני בוגרות ארבע השנים האחרונות: תש"ע – תשע"ג
 - **מבט אורך** – ניתוח ממוקד של בוגרות מחזור תש"ע, לאורך ארבע השנים שחלפו מאז שסיימו את לימודיהן
 - **השוואה בין בוגרות מסלול ארבע-שנתי למסלול המצוינות**
- נציג לפניך חלק מן הממצאים. ניתן למספרים לדבר, ואת המסקנות נשאיר לכן, הקוראות.

בר מיום ייסודה, שמה לה מכללת בית-רבקה ליעד להכשיר את מיטב המחנכות של הדור הבא. אין זה סוד כי עבור הבת החב"דית מלאכת החינוך אינה מהווה עוד מקצוע, כי אם שליחות חיים המציבה אותה בחוד החנית: עיצוב עתידם של ילדי ישראל.

המכללה, הנהנית מאוכלוסייה מצוינת של לומדות, משכילה לחזק את תחושת השליחות של תלמידותיה, מעצימה את ערכו של המקצוע הנרכש ומשקיעה לא רק בהענקת כלים מקצועיים על ידי נבחרת המרצים, אלא אף בטיפוח הווי חסידי וגיבוש זהות חסידית של המחנכת העתידית. זאת הן במערכת השיעורים הפורמאליים על ידי הרבנים המרצים, והן במסגרות הבלתי פורמאליות, בפעילות חברתית בסיוע המד"פיות המחנכות והמשפיעות השכבתיות.

יגעת ומצאת – תאמיני. לאור זאת אין זה מפתיע שמכללת בית-רבקה המוכרת על ידי משרד-החינוך כמכללה מצוינת, נחשבת למצוינת גם לנוכח העובדה שאחוז הבוגרות העוסקות בהוראה שובר שיאים.

מתוך כלל בוגרי ההכשרה להוראה בארץ, לפי נתוני משרד-החינוך, רק 70% מהבוגרים נכנסים להוראה, ובמשך שלוש השנים הראשונות לעבודתם נושרים 28% מתוכם. נתונים אלו הם שהביאו את המשרד להרחיב את מערך התמיכה בשנת ההתמחות בהוראה – סטאז', ולעיבוי מנגנון הליווי לשנתיים. ובמכללת בית-

היקף המשרה בפועל – היקפי המשרה הינם במגמת עלייה במשך שלוש השנים – עובדה העשויה להעיד על כך שבת-הספר מרוצים מעבודתן של המורות.

בשנה הרביעית חלה ירידה קלה באחוז המורות המלמדות במשרה מלאה. מכיוון שהיקף המשרה בשנה הרביעית לעבודה נושא משמעות לגבי הקביעות בעבודה, יש מקום לשער שהקטנת היקף המשרה למורות בשנה זו נובע מצעדי זהירות שנוקטת הנהלת בתי הספר.

המחנכות בקרב המורות שהן בוגרות בית-רבקה – מספר המחנכות עולה עם עליית הוותק שלהן בהוראה. נתון זה עולה בקנה אחד עם תחושת השליחות הממלאת רבות מהבוגרות, הרואות בעבודת ההוראה הרבה מעבר למקור פרנסה.

אמנם בשנה השלישית, שהיא השנה הקריטית לקבלת הקביעות בעבודה, נראית ירידה קלה; אך נתוני ההמשך מעידים על המגמה הכללית של הבוגרות.

ולסיכום, שאלנו את הבוגרות אם הן שבעות רצון בעבודתן בהוראה.

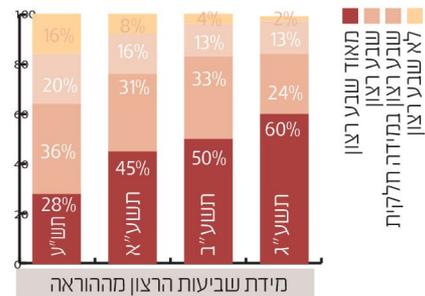
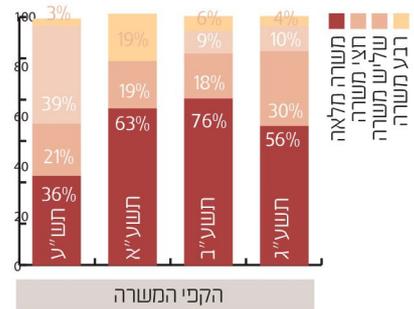
בשנה הראשונה לעבודתן, גילינו מצב מלבב, כאשר 82% מהנשאלות הביעו שביעות רצון או שביעות רצון רבה. לעומתן, רק 3% מביעות חוסר שביעות רצון.

עם חלוף השנים והדבקות במקצוע, המצב הולך ונעשה אפילו טוב יותר. מידת שביעות הרצון הינה במגמת עלייה. ניתן לשער כי הבוגרות מתאקלמות יפה בבתי-הספר, וב"ה רואות ברכה בעשייתן בשליחות החינוכית.

המצוינות לבוגרות האחרות. נתון מעניין זה מעיד על האווירה הכללית של בית-רבקה, יעדי המכללה ואפיוני אוכלוסיית הלומדות.

במכללות אחרות, היו מצפים אולי להשמה מוצלחת יותר בהוראה בקרב בוגרות תכנית המצוינות, לאור תנאי הפתיחה שלהן, תכנית הלימודים האינטנסיבית שלהן והתנסויותיהן הייחודיות. אולם בבית-רבקה, אי הימצאות פערים כאלו כלל אינה מפתיעה. בוגרת בית-רבקה, כל בוגרת, חדורה בתחושה של שליחות בהוראה.

המורות שהוכשרו בבית-רבקה, בוגרות מסלול לימודים כזה או אחר, כולן מצוינות ■

ממצאי המחקר ההשוואתי – בוגרות מסלול המצוינות וכלל אוכלוסיית הבוגרות

מבין בוגרות תכנית המצוינות 75% מהמורות מלמדות בבתי-ספר חב"דיים (לעומת 55% בלבד מבין הבוגרות האחרות). ניתן אולי להסביר את הפער בכך שרבות מהבוגרות משתלבות בעבודה בבתי-הספר שבהם הן עצמן למדו, מתוך היכרות אישית עם המנהלים.

במכלול הרכיבים האחרים שנבדקו (אחוז המועסקות בהוראה, היקף המשרה, הלימה בין תחום ההכשרה לתחום ההוראה, עיסוק בחינוך ומידת שביעות הרצון בעבודה) לא ניכרים הבדלים משמעותיים בין קבוצת